Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 11. 2009, sp. zn. 3 Tdo 692/2009, ECLI:CZ:NS:2009:3.TDO.692.2009.1

Číslo: 8/2011

Právní věta:

K naplnění znaku kvalifikované skutkové podstaty trestného činu vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák. spočívajícího v tom, že pachatel spáchal tento čin „v úmyslu získat majetkový prospěch“, není u účastníka třeba, aby získal nebo měl získat nějaký majetkový prospěch za svou účast na tomto trestném činu (např. ve formě pomoci). Proto postačí, pokud účastník věděl, že jde o trestný čin vraždy spáchaný za úplatu (tedy o tzv. nájemnou vraždu), a byl s tím přinejmenším srozuměn (§ 4 tr. zák.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 04.11.2009

Spisová značka: 3 Tdo 692/2009

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Pomoc k trestnému činu, Úmysl, Vražda

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněných M. V., M. A. a V. P. proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 11. 2008, sp. zn. 7 To 117/2008, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 42 T 8/2008.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2008, sp. zn. 42 T 8/2008, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 11. 2008, sp. zn. 7 To 117/2008, byli obvinění M. R. a R. S. uznáni vinnými trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák., obvinění M. A. a V. P. účastenstvím ve formě návodu k trestnému činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. b) a § 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák. a obviněný M. V. účastenstvím ve formě pomoci k trestnému činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák. Uvedenou trestnou činnost spáchali tím, že v přesně nezjištěné době od listopadu 2005 do ledna 2006 na různých místech v P. obviněný V. P. kontaktoval nejdříve telefonicky a poté třikrát osobně obviněného M. A. s tím, zda by

byl schopen „někoho odstranit“, a když mu na poslední schůzce obviněný M. A. řekl, že ví o osobě, která by mohla provést vraždu, obviněný V. P. mu předal list papíru s názvem obchodní společnosti a údajem o tovární značce a registrační značce motorového vozidla poškozeného J. K. s tím, že uvedl jeho zvyklosti a to, kde se pohybuje, a že za jeho vraždu bude odměna ve výši nejméně 500 000 Kč, obviněný M. A. předal tyto údaje obviněným M. R. a R. S., kteří s obviněným M. V. začali sledovat poškozeného. Obviněný V. P. pak dále předával údaje o místech, kde a v jaké době se má poškozený pohybovat, prostřednictvím obviněného M. A. obviněnému M. R., přičemž v měsíci březnu 2006 z důvodu urychlení vraždy poškozeného předal obviněný V. P. prostřednictvím obviněného M. A. jméno a telefonní číslo poškozeného s tím, že mu mají zatelefonovat pod smyšleným jménem a požádat ho o schůzku jako majitelé obchodní sítě zlatnictví, kteří mají zájem o zabezpečení prodejen. Poté obviněný M. A. dal obviněnému M. R. samonabíjecí pistoli nezjištěného typu, ráže 7.65 mm, a peníze na nákup mobilního telefonu a SIM karty do něj, obviněný M. R. zakoupil mobilní telefon a dne 8. 3. 2006 v 16.08 hod. v P. též SIM kartu do mobilního telefonu s číslem XYZ a předal tyto věci téhož dne i s instrukcemi obviněnému M. V., který následně ve dnech 8. 3., 10. 3. a 13. 3. 2006 telefonicky kontaktoval poškozeného J. K., s nímž sjednal termín schůzky, a to nejdříve na den 10. 3. 2006 v 15.00 hod. v P. v restauraci U. K. V., přičemž obvinění M. R., R. S. a M. V. byli připraveni na místě provést vraždu, avšak neodhodlali se k tomu. Poté obviněný M. V. telefonicky přeložil schůzku s poškozeným na den 13. 3. 2006, kdy obvinění M. R., R. S. a M. V. společně přijeli kolem 18.30 hod. k odbočce k restauraci z ulice V., zde vystoupil obviněný M. V. s úkolem nahlásit obviněnému M. R. do vysílačky, až pojede kolem poškozený, obvinění M. R. a R. S. zaparkovali vozidlo ve vzdálenosti asi 15 minut chůze od restaurace, pěšky došli před restauraci, kde po příjezdu poškozeného J. K., když ještě seděl ve svém vozidle, obviněný R. S. na něj vystřelil celkem nejméně 11-krát ze samonabíjecí pistole nezjištěného typu, ráže 7.65 mm, a to do trupu a hlavy poškozeného, čímž mu způsobil celkem 12 střelných poranění zejména plic, jater, bránice, žaludku, tlustého střeva a měkkých tkání hrudníku, v důsledku kterých poškozený na místě zemřel, když bezprostřední příčinou smrti byl úrazový a krvácivý šok při mnohočetných střelných poraněních. Obvinění M. R. a R. S. po tomto činu z místa utekli, téhož dne kolem 21.00 hodin se obviněný M. R. sešel s obviněným M. A., kterého předtím vyrozuměl na mobilní telefon krátkou textovou zprávou (tzv. SMS) ve znění „OK“. V přesně nezjištěné době po uvedené vraždě pak obviněný M. A. převzal od obviněného V. P. jako odměnu za provedení vraždy částku ve výši nejméně 500 000 Kč, kterou téhož dne předal obviněnému M. R., přičemž z této částky dostal každý z obviněných (M. R., R. S. a M. V.) blíže nezjištěnou část.

Za to byli obvinění odsouzeni takto: obviněný M. R. podle § 219 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 14 let, obviněný R. S. podle § 219 odst. 2 tr. zák. za použití § 29 odst. 2 tr. zák. k výjimečnému trestu odnětí svobody v trvání 16 let a 8 měsíců, obviněný M. A. podle § 219 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 14 a 1/2 roku, obviněný V. P. podle § 219 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 15 let a obviněný M. V. podle § 219 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 13 let. Obvinění M. R. a M. V. byli zařazeni pro výkon uložených trestů do věznice s ostrahou a obvinění R. S., M. A. a V. P. byli zařazeni pro výkon uložených trestů do věznice se zvýšenou ostrahou.

Proti citovanému rozsudku odvolacího soudu podali obvinění M. V., M. A. a V. P. dovolání, v nichž uplatnili dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Ohledně dovolání obviněných M. A. a V. P. Nejvyšší soud shledal, že byla podána z jiných důvodů, než jsou uvedeny v zákoně, a proto je podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl.

Pokud jde o dovolání obviněného M. V., ten spatřuje nesprávné právní posouzení skutku v tom, že závěr soudů nižších stupňů o jeho úmyslu získat spáchaným trestným činem majetkový prospěch a v návaznosti na něj použití kvalifikované skutkové podstaty podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák. nemá oporu v provedeném dokazování. Podle názoru obviněného nebyl veden ke spáchání posuzovaného činu snahou získat majetkový prospěch, přičemž od počátku nevěděl, že obdrží

jakoukoli finanční částku za svůj podíl na trestné činnosti. Část skutkové věty, v níž se popisuje, jak dovolatel spolu s obviněnými R. S. a M. R. obdrželi každý blíže nezjištěnou částku z celkové odměny ve výši 500 000 Kč, považuje dovolatel za úvahu soudů nepodloženou žádným důkazem. Navíc takto nekonkrétně vymezená odměna ani nemůže být podle obviněného důkazem o zištnosti jeho jednání, když podle zjištění soudů nižších stupňů byla odměna poskytnuta až po spáchání činu a nebyla nikomu předem nabídnuta. Proto obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí a přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Státní zástupkyně činná u Nejvyššího státního zastupitelství, která se vyjádřila k dovolání obviněného M. V., považuje jeho dovolací námitky za neopodstatněné. Obviněný totiž mohl být uznán vinným účastenstvím na trestném činu vraždy se zištným motivem ve smyslu § 219 odst. 2 písm. h) tr. zák. i v případě, kdyby sám nepřevzal žádnou finanční částku za pomoc ke spáchání trestného činu vraždy, nebo že mu ani nebyla slíbena. K odsouzení v případě účastenství podle státní zástupkyně postačuje, pokud účastník věděl o tom, že hlavní pachatel spáchá trestný čin vraždy právě ze zištných důvodů. Uvedená okolnost přitom byla dovolateli dobře známa a z provedeného dokazování také jednoznačně vyplynula. Vzhledem k tomu státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného M. V. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší soud dospěl ohledně dovolání obviněného M. V. mimo jiné k následujícím závěrům.

Především uplatněnému důvodu dovolání neodpovídají skutkové námitky obviněného M. V., jimiž zpochybňuje závěr soudů nižších stupňů o tom, že by tento obviněný věděl, že objednatel vraždy – obviněný V. P. poskytne přímým vykonavatelům vraždy finanční odměnu. Jde totiž o námitky, které zpochybňují zjištěný skutkový stav, jímž je Nejvyšší soud při projednávání dovolání vázán.

Dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. odpovídají jen námitky obviněného M. V., podle nichž ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně nebyl vyjádřen skutkový stav věci tak, aby bylo možno bez pochybností dovodit, že posuzovaným skutkem naplnil všechny zákonné znaky pomoci k trestnému činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák. Podle obviněného totiž vylučuje jeho zištný úmysl jednak skutečnost, že obviněným byla poskytnuta odměna až po spáchání činu, a jednak nebylo ani postaveno najisto, že by se tento obviněný jakýmkoli způsobem podílel na trestném činu vraždy.

K tomu Nejvyšší soud v obecné rovině připomíná, že na trestní odpovědnost a trestnost účastníka na trestném činu hlavního pachatele, který spáchal trestný čin za okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby, je třeba vztáhnout ustanovení § 6 tr. zák., podle něhož pro přičítání okolností přitěžujících nebo okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby postačí v podstatě zavinění z nedbalosti, pokud trestní zákon výslovně nevyžaduje úmyslné zavinění. Se zřetelem k povaze projednávaného případu, v němž hlavní pachatelé spáchali trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák., kde je třeba i v kvalifikované skutkové podstatě úmyslného zavinění („v úmyslu získat majetkový prospěch“), je zřejmé, že i zavinění účastníka na tomto trestném činu [zde pomocníka podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák.] musí mít formu úmyslu (§ 4 tr. zák.). Pomocník tedy musí jednat s vědomím, že pomáhá (hlavnímu) pachateli k trestnému činu vraždy, jejímž cílem je získání majetkového prospěchu. V daném případě se tímto majetkovým prospěchem rozumí odměna za vykonání tzv. nájemné vraždy.

Jak je zřejmé ze skutkového stavu zjištěného soudy nižších stupňů, obviněný V. P. kontaktoval obviněného M. A. s dotazem, zda by byl schopen „někoho odstranit“, obviněný M. A. následně v této věci oslovil obviněné M. R. a R. S., předal jim potřebné údaje o poškozeném J. K. poskytnuté obviněným V. P. a sdělil jim, že za provedení vraždy dostanou odměnu ve výši nejméně 500 000 Kč. Obviněný M. V. se pak s vědomím této skutečnosti podílel na vražedném útoku tak, že nejprve spolu

s obviněnými M. R. a R. S. sledovali poškozeného, později sám obviněný M. V. celkem čtyřikrát telefonicky kontaktoval poškozeného J. K. jako údajný majitel zlatnictví projevující zájem o zabezpečení svých prodejen a nakonec si s ním dohodl obchodní schůzku a v rozhodný den pak informoval obviněné M. R. a R. S. vysílačkou o příjezdu poškozeného na určené místo, kde tito následně zavraždili poškozeného.

Obviněný M. V. tedy jednal se znalostí všech rozhodných skutečností a především toho, že vražda, ke které napomáhal spoluobviněným (hlavním pachatelům), bude provedena za finanční odměnu. Není přitom podstatné, jak bylo posléze naloženo s přislíbenou peněžní částkou, resp. zda obviněný (dovolatel) skutečně dostal příslušnou část odměny či nikoliv. Rozhodující byla vědomost obviněného M. V. o tom, že se jako pomocník účastní na nájemné vraždě, tedy na vraždě, jejímž cílem bylo získat majetkový prospěch. Za uvedených okolností pak nelze odvolacímu soudu vytknout, jestliže tohoto obviněného uznal vinným účastenstvím ve formě pomoci k trestnému činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. c) a § 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák.

Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že dovolání obviněného M. V. bylo dílem podáno z jiného důvodu, než jaké jsou uvedeny v ustanovení § 265b tr. ř., a dílem nebylo shledáno opodstatněným. Proto Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.